

Hoe een dashboard jou helpt met je informatiehuishouding

Burgers en de politiek verwachten dat een rijksorganisatie vragen kan beantwoorden en beslissingen kan verantwoorden. Om aan deze verwachtingen en bijbehorende wettelijke eisen te voldoen, moeten collega's binnen het Rijk elkaars informatie kunnen vinden en (her)gebruiken. Hiervoor is het nodig dat de informatiehuishouding (IHH) op orde is en blijft.

Om de IHH op orde te krijgen en te houden hebben bestuurders snel overzicht en inzicht nodig, zodat zij gericht verbetermaatregelen kunnen nemen. Een begrijpelijk dashboard met goed gekozen informatie draagt hieraan bij. Daarmee wordt de dialoog aangegaan met medewerkers en nadere analyse van gegevens gedaan om verbetermaatregelen te bepalen,

knelpunten te analyseren, en na te gaan of een maatregel voldoende effect heeft gehad. Een interactief dashboard dat toegang geeft tot onderliggende databronnen faciliteert dit.

Generiek Actieplan Open op Orde

Het Generiek Actieplan geeft aan dat er behoefte is aan sturingsinformatie aangaande de actuele staat van de informatiehuishouding (IHH). Hieraan wordt een dashboard gekoppeld met een tweeledig doel: "Het kan gebruikt worden als sturingsmiddel, om de voortgang te meten. Hiernaast kan het gebruikt worden om binnen de organisatie het gesprek te voeren over de indicatoren en actief verbeteringen vast te stellen."

Weten waar je staat

Aanknopingspunten voor gesprek

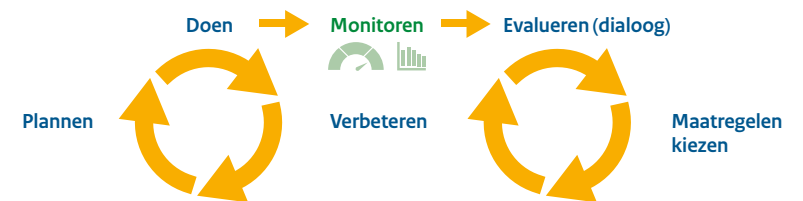

Onderbouwing voor gerichte verbetering

Eén taal voor indicatoren

Op een dashboard geven indicatoren kwantitatief overzicht aan de prestaties van de IHH. Het ondersteunt dialoog en communicatie. De gebruikte definities moeten daarom helder en consistent zijn. Programma Open op Orde heeft met RDDI en rijksorganisaties een pakket ontwikkeld met hulpmiddelen voor het maken van een IHH-dashboard voor een rijksorganisatie. Onderdeel daarvan zijn dashboardindicatoren met bijbehorende definities, die samen een rijksbrede gemeenschappelijke taal vormen voor het meten van IHH-onderwerpen. Dit maakt het mogelijk om de IHH-prestaties te vergelijken en daarvan te

leren met andere rijksorganisaties. Gedeelde definities (bijvoorbeeld over Woo-verzoeken) kunnen worden gebruikt voor het samenbrengen van informatie voor rijksbrede rapportages voor burgers, parlement, en media. Indicatorensets bevatten indicatoren over bijvoorbeeld het toepassen van selectielijsten (vernietigen en overbrengen), de eigenschappen en het gebruik van applicaties met overheidsinformatie, en IHH-professionaliteit. Ook zijn er indicatorensets die gaan over soorten informatie zoals e-mails of Woo-verzoeken. Zie voor een volledig overzicht: informatiehuishouding.nl

De verbetercyclus. Verbeteren van de IHH begint met het maken van plannen en te doen wat daarin staat. Door te monitoren hoe dat gaat beschikt de organisatie over gegevens om de plannen te evalueren. Op basis van evaluatie en dialoog worden verbetermaatregelen gekozen die worden verwerkt in nieuwe plannen.

Monitoren om bij te sturen

Een goed ingericht departementaal IHH-dashboard geeft informatie die helpt bij het beoordelen van actuele IHH-prestaties van de organisatie en de voortgang in de richting van de afgestemde doelen. Het dashboard levert periodieke informatie om bij te sturen. Het dashboard ondersteunt daarmee het verbeterproces binnen de organisatie.

Hoe te beginnen?

De ambitie is dat elk departement een werkend, interactief, frequent te verversen dashboard realiseert, waarbij de gegevens automatisch uit de bron-systemen van de organisatie worden opgehaald. In de praktijk is dat vaak niet op korte termijn haalbaar. Wat er nodig is en hoe ingrijpend dat is, verschilt per organisatie. Het ontwikkelen van een

dashboard is maatwerk: bestuurders en IHH-coördinatoren maken keuzes. Bijvoorbeeld over de toe te voegen indicatoren, het zichtbaar maken van eigen doelstellingen, de mate van automatisering, en de meest geschikte presentatie voor de eigen medewerkers. De bestaande situatie binnen de

organisatie en de gewenste ontwikkeling zijn daarbij leidend.

Op basis van de praktijkervaringen van deelnemers aan het project Departementale IHH-Dashboards zijn praktijk-tips opgesteld om aan de slag te gaan.

Praktijktips

- Denk vooruit, maar begin klein en begin in de uitvoering.
- Begin met een beperkte set indicatoren. Ga snel een dashboard bouwen, en blijf doorgaan met verbeteren op basis van voortschrijdende inzichten (“Test-first”). Benut de dialoog met medewerkers en ga na welke informatie zij in de praktijk nodig hebben om gewenste verbeteringen te realiseren.
- Grijp een al geplande aanpassing of actuele aanleiding aan om met indicatoren en dashboards aan de slag te gaan. Start dan met de indicatoren die nodig zijn om op hoofdlijnen zichtbaar te maken in hoeverre aan het te bereiken doel wordt voldaan.

Klein beginnen

Test-first

Bottum-up

- Gebruik de eerste inzichten en resultaten om het gesprek aan te gaan en voeg gaandeweg indicatoren toe op punten waar een meer gedetailleerd beeld nodig is. Stel bij het toevoegen steeds de vraag welke mogelijke actie of (bij)sturing kan volgen na de meting van een indicator.
- Maak gebruik van beschikbare mockups via de dashboardcoach of een collega-rijksorganisatie. Een mockup kan gebruikt worden als basis voor een dashboard, door er de eigen gegevens aan te koppelen.

- Implementeer en experimenteer. Schakel een dashboardcoach in voor ondersteuning en deel praktijkervaringen en feedback.

Wie kan helpen?

Veel rijksorganisaties beschikken zelf over een BI-team, een afdeling beleidsinformatie, of procesdeskundigen die kunnen helpen.

Neem contact op met hen via IHH-dashboards@rijksoverheid.nl voor:

- ✓ Advies van een dashboardcoach bij het ontwikkelen van een departementaal IHH-dashboard en bij het gebruiken van de indicatoren en overige handreikingen.
- ✓ Deelname aan de Werkgroep Departementale IHH-Dashboards voor uitwisseling van kennis en ervaringen.
- ✓ Gebruik van mockups: voorbeelddashboards die eventueel als basis kunnen worden gebruikt door er eigen gegevens aan te koppelen.

Raadpleeg de beschikbare informatie en hulpmiddelen via de website www.informatiehuishouding.nl:

- ✓ Indicatoren met definities en toelichting, ingedeeld op onderwerp.
- ✓ Een stappenplan met de belangrijkste stappen die gezet moeten worden in de ontwikkeling en implementatie van een dashboard.
- ✓ Een verzameling overzichten voor alle indicatorensets gezamenlijk, zoals: indicatoren, definities, geldende kaders, indicatoren in relatie tot enkele relevante standaarden.

Rijksprogramma
Duurzaam
Digitale
Informatiehuishouding